

Torstai 27. marraskuuta 2014

P8_TA(2014)0066

Irak: naisten kidnappaukset ja huono kohtelu

Euroopan parlamentin päätöslauselma 27. marraskuuta 2014 Irakista: naisten kidnappaukset ja huono kohtelu (2014/2971(RSP))

(2016/C 289/07)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Irakista,
 - ottaa huomioon 20. lokakuuta 2014 hyväksytyt ulkoasiainneuvoston päätelmät ISILin/Daeshin aiheuttamasta kriisistä Syyriassa ja Irakissa,
 - ottaa huomioon 1. syyskuuta 2014 annetun YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöslauselman S-22/1 Irakin ihmisoikeus-tilanteesta niin sanotun Irakin ja Levantin islamilaisen valtion ja siihen yhteydessä olevien ryhmien väärinkäytösten takia,
 - ottaa huomioon Syyrian arabitasavallan tilannetta käsittelevän YK:n riippumattoman kansainvälisen tutkintakomission 14. marraskuuta 2014 julkaiseman raportin "Rule of Terror: Living under ISIS in Syria",
 - ottaa huomioon Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Irakin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ja 17. tammikuuta 2013 antamansa päätöslauselman EU:n ja Irakin välisestä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta ⁽¹⁾,
 - ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2013 annetun YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2106 (2013) seksuaalisesta väkivallasta aseellisissa konflikteissa ja konfliktin jälkeisissä tilanteissa,
 - ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
 - ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleis-sopimuksen, jonka sopimuspuolena Irak on,
 - ottaa huomioon kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen, jonka Irak on allekirjoittanut, ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (2000),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 135 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että niin sanottu Islamilainen valtio eli IS on syyllistynyt lukuisiin julmuuksiin, jotka merkitsevät rikosta ihmisyyttä vastaan, kuten joukkoteloituksiin, sen kenttäuomioistuinten toimeenpanemiin teloituksiin, šaria-lain jyrkän tulkinnan pakkosoveltamiseen, naisiin ja lapsiin kohdistuvaan seksuaaliseen väkivaltaan, orjuuttamiseen, raiskauksiin, pakkoavioliittoihin, ihmiskauppaan sekä väestön pakkosiirtoihin ja sieppauksiin, ja toteaa, että tämä on aiheuttanut hirvittävän humanitaarisen kriisin ja pakottanut suuria väestöryhmiä siirtymään pois IS:n hallussaan pitämiltä alueilta;
- B. ottaa huomioon, että IS:n taistelijat etenivät elokuussa 2014 yhä syvemmälle Pohjois-Irakiin ja löivät kurdien Peshmerga-joukot, jotka olivat siirtyneet Irakin armeijan hylkäämille alueille; toteaa, että IS-ryhmän taistelijat valtasivat Sinjarin kaupungin, ottivat haltuunsa strategisesti merkittävän Mosulin padon, jolla turvataan veden- ja sähkönsaanti laajassa osassa Irakia, ja etenivät 40 kilometrin päähän Irbilistä, Irakin Kurdistanin pääkaupungista; huomauttaa, että monet kurdinaiset taistelevat Kobanissa ja osa heistä on PKK-joukkojen jäseniä ja johtajia;
- C. toteaa, että IS:n kohteiksi on joutunut etnisten ja uskonnollisten vähemmistöjen jäseniä, erityisesti kristittyjä, jesidejä, turkmeeneja, šabakeja, Kaka'e-yhteisöön kuuluvia, mandealaisia ja šiaalaisia sekä monia arabeja ja sunnimuslimeja, Mosulissa ja sitä ympäröivillä alueilla, kuten Sinjarissa ja Tal Afarissa;

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0022.

Torstai 27. marraskuuta 2014

- D. toteaa, että Human Rights Watch -järjestön arvioiden mukaan 3 133 jesidiä on joutunut IS:n sieppaamiksi ja tappamiksi tai ollut kateissa IS:n aloitettua iskunsa elokuun alussa; huomauttaa, että heistä 2 305:n uskotaan joutuneen siepatuiksi ja että siepatuista 412 on lapsia; toteaa, että IS pyrkii kääntymään sieppamiaan jesidilapsia ideologiansa taakse;
- E. ottaa huomioon, että YK:n tutkijat totesivat lokakuussa 2014, että arviolta 5 000–7 000 naista on pidätettyinä tilapäisissä säilönnötkeskuksissa, joista heitä siirretään muualle ja myydään orjuuteen tai luovutetaan jalkavaimoiksi jihadisteille; toteaa, että pelkästään Tal Afarin kaupungissa noin 3 500 naisen ja lapsen arvellaan olevan pidätettyinä viidessä säilönnötkeskuksessa;
- F. toteaa, että IS:n ja muiden Irakin ja Syyrian ääri jihadistien toimet ovat ajaneet suuria määriä pakolaisia Turkin, Libanonin ja Jordanian täysille pakolaisleireille, joilla erityisesti naiset ja tytöt elävät vaikeissa humanitaarisissa oloissa ja ovat äärimmäisen alttiina häirinnälle, seksuaaliselle väkivallalle, pakkoavioliitoille ja muunlaiselle hyväksikäytölle;
- G. ottaa huomioon, että IS:n ja siihen yhteydessä olevien terroristiryhmien ylikansallinen luonne on maailmanlaajuinen huolenaihe;
- H. huomauttaa, että YK:n pakolaisjärjestö (UNHCR) on syvästi huolissaan kansainvälisen yhteisön kyvystä täyttää erityisesti äskettäin kotiseudultaan siirtymään joutuneiden kiireelliset tarpeet talven aikana Irakissa;
- I. ottaa huomioon, että Irakin yhtenäisyys, itsemääräämisoikeus ja alueellinen koskemattomuus ovat olennaisia maan ja alueen vakauden ja taloudellisen kehityksen kannalta;
1. tuomitsee mitä jyrkimmin järjestelmälliset ihmisoikeusloukkaukset ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset sekä muut väärinkäytökset, joiden taustalla ovat IS:n ja siihen yhteydessä olevien terroristiryhmien teot, ja toteaa, että kyse on sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan; tuomitsee jyrkästi etenkin kaikenlaisen väkivallan, joka kohdistuu ihmisiin heidän uskonnollisen ja etnisen taustansa perusteella, sekä naisiin ja lapsiin kohdistuvan väkivallan;
 2. tuomitsee jyrkästi lukuisat julmuudet, joihin IS on syyllistynyt erityisesti naisia kohtaan, kuten sieppaukset, raiskaukset ja muut seksuaalisen väkivallan muodot, orjuuttamisen sekä pakkoavioliitot ja pakkokäännytyksen, ja toteaa, että kyse on rikoksista ihmisyyttä vastaan; korostaa, että tällaisiin ihmisoikeusloukkauksiin ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksiin syyllistyneet on saatettava vastuuseen teoistaan;
 3. korostaa, että lasten on välittömästi saatava palata perheidensä luokse, että pakkoavioliitot ja seksuaalinen hyväksikäyttö on lopetettava ja että kaikki IS:n pidättämät siviilit ja erityisesti naiset on vapautettava välittömästi;
 4. pyytää Irakin hallitusta ratifioimaan kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön, jotta tuomioistuin voi nostaa syytteitä IS:n tekemistä sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan;
 5. pyytää Irakin hallitusta edistämään ja suojelemaan ihmisoikeuksia osallistamalla kaikki Irakin yhteiskunnan ryhmät kansallisen yhtenäisyyden ja sovinnon hengessä sekä puolustamalla ihmisoikeuksia ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta pyrkimyksissään IS:n torjumiseksi; tarjoaa Irakin hallitukselle apuaan, jotta se voi rakentaa entistä oikeudenmukaisemman, osallistavamman yhteiskunnan, jossa myös suojellaan ja edistetään naisten oikeuksia;

Torstai 27. marraskuuta 2014

6. pitää myönteisinä kansainvälisen yhteisön ja varsinkin Yhdysvaltojen toimia Irakin kansallisten ja paikallisten viranomaisten tukemiseksi niiden IS:n vastaisessa taistelussa, IS:n etenemisen pysäyttämiseksi ja humanitaarisen avun saatavuuden parantamiseksi; tukee IS:n vastaista maailmanlaajuista liittoumaa ja sen toimia IS:n torjumiseksi, sotilaalliset keinot mukaan luettuina; kehottaa kansainvälistä yhteisöä toimittamaan Irakin kansalle sen talven aikana tarvitsemaa ihmishenkii säästävää apua ja toimittamaan apua myös jesidiperheille, jotka ovat yhä Sinjarin vuoristossa puolustamassa temppeleitään, jotta IS ei tuhoaisi niitä;

7. kehottaa kaikkia alueen toimijoita tekemään kaikkensa estääkseen kaikenlaisen virallisten tai yksityisten elinten toiminnan ääri-islamilaisten ideologioiden levittämiseksi sanoin ja teoin; kehottaa kansainvälistä yhteisöä ja erityisesti EU:ta edistämään alueellista vuoropuhelua Lähi-idän ongelmista ja ottamaan siihen mukaan kaikki merkittävät osapuolet, etenkin Iranin ja Saudi-Arabian;

8. kehottaa YK:ta ja erityisesti sen naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevää erityisraporttija Rashida Manjoota tekemään kaikkensa, jotta uhrit voidaan jäljittää ja jotta IS:n ja siihen yhteydessä olevien terroristiryhmien Irakissa ja Syyriassa naisiin ja tyttöihin kohdistamien väärinkäytösten ja loukkausten taustalla olevat tosiseikat ja olosuhteet voidaan tutkia ja selvittää niin, että voidaan välttää rankaisemattomuus ja saattaa syylliset vastuuseen teoistaan; tukee seksuaalista väkivaltaa konflikteissa käsittelevän YK:n erityisedustajan Zainab Hawa Banguran työtä;

9. kehottaa Irakissa toimivia kansainvälisiä humanitaarisia järjestöjä, myös YK:n järjestöjä, lisäämään IS:n tieltä paenneille tarjottavia lääkintä- ja neuvontapalveluja ja kiinnittämään erityistä huomiota seksuaalisen väkivallan uhrien ja lasten tarpeisiin;

10. kehottaa uudelleen komissiota, Euroopan ulkosuhdehallintoa ja jäsenvaltioita ryhtymään erityistoimiin, joilla puututaan naisten tilanteeseen Irakissa, ja takaamaan heidän vapautensa ja heidän kaikkein perustavimpien oikeuksiensa kunnioittamisen sekä toteuttamaan toimia naisiin ja lapsiin kohdistuvan hyväksikäytön, riiston ja väkivallan ehkäisemiseksi; on erityisen huolestunut siitä, että kaikenlainen väkivalta jesidinaisia kohtaan on lisääntynyt ja että IS:n jäsenet vangitsevat, raiskaavat, käyttävät seksuaalisesti hyväkseen ja myyvät heitä; kehottaa erityisesti EU:n jäsenvaltioita tehostamaan toimia, jotta voidaan täyttää eloonjääneiden tarpeet ja ottaa käyttöön mekanismi, jonka kautta Syyrian ja Irakin kovia kokeneet naiset ja erityisesti jesidinaiset voivat saada heidän tarpeisiinsa räätälöityä traumaterapiaa;

11. on vakuuttunut siitä, että välitöntä humanitaarista apua ja suojelua on täydennettävä pitkän aikavälin strategioilla, joilla tuetaan naispuolisten paluumuuttajien, maan sisäisten pakolaisten ja muiden pakolaisten sosioekonomisia oikeuksia ja toimeentulomahdollisuuksia sekä helpotetaan johtajuutta ja osallistumista, jotta voidaan lisätä heidän mahdollisuuksiaan valita kestäviä ratkaisuja, jotka soveltuvat heidän tarpeisiinsa; pitää välttämättömänä käsitellä eri naisryhmien erityisriskejä ja -tarpeita, sillä naisiin kohdistuu useita ja toisiinsa limittyviä syrjinnän muotoja;

12. pitää tuomittavana, että IS:n etenemisen myötä homo- ja biseksuaaleihin sekä transihmisiin kohdistuvat väkivallanteot ja murhat ovat Irakissa jääneet täysin rankaisematta; huomauttaa, että homo- ja biseksuaalit sekä transihmiset eivät tosin ole Irakin ainoa nykyisessä kriisissä ja konfliktissa vaarassa oleva ryhmä, mutta heidän tilanteensa on äärimmäisen haavoittuva, koska perheen ja yhteisön heille antama tuki on vähäistä samoin kuin hallituksen suojelu; toteaa, että Irakin homo- ja biseksuaalit sekä transihmiset ovat edelleen marginalisoitunut ryhmä ja heihin kohdistuu riski pakolaisten keskuudessa tai tietyissä vastaanottavissa yhteiskunnissa; kehottaa Irakin hallitusta suojelemaan maan homo- ja biseksuaaleja sekä transihmisiä;

Torstai 27. marraskuuta 2014

13. pitää valitettavana, että vuosikausia jatkuneen diktatuurin ja konfliktin takia irakilaisnaisten elämä on vaikeutunut merkittävästi; kehottaa edistämään naisista, rauhasta ja turvallisuudesta annettua YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 1325 (2000) ja panemaan sen täytäntöön, jotta voidaan varmistaa naisten osallistuminen konfliktinratkaisuun ja demokratian rakentamiseen; korostaa, että elleivät naiset osallistu päätöksentekoon, naisilla ei voi olla todellista suojaa eikä todellista turvaa Irakissa;

14. vaatii ryhtymään yhteistuumiin kansainvälisiin toimiin tiiviissä yhteistyössä islamilaisten maiden, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa, jotta voidaan torjua radikaalia salafistista ja wahhabilaista ideologiaa, joka on IS:n ja siihen yhteydessä olevien terroristijärjestöjen toimien taustavaikuttimena ja josta on muodostumassa kasvava turvallisuusuhka jäsenvaltioille; pyytää Euroopan ulkosuhdehallintoa ja jäsenvaltioita vuoropuhelussaan Persianlahden maiden kanssa ottamaan puheeksi syvän huolensa siitä, että monissa muslimienemmistöisissä maissa ja muslimiyhteisöissä eri puolilla maailmaa näistä maista tulleet henkilöt yrittävät parhaillaan kääntää ihmisiä salafistisen ja wahhabilaisen ideologian taakse;

15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, ihmisoikeuksista vastaavalle EU:n erityisedustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Irakin hallitukselle ja edustajien neuvostolle, Kurdistanin aluehallinnolle, YK:n pääsihteerille ja YK:n ihmisoikeusneuvostolle.
